

Công tác đối ngoại biên phòng trong việc bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới giai đoạn 2019-2022: Nghiên cứu trường hợp Bộ đội biên phòng tỉnh Bình Phước

Lại Thị Ngọc Hồ^{1,2,*}

¹NCS Khoa Lịch Sử, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQG-HCM, Việt Nam

²Trường Đại học Nguyễn Tất Thành, Việt Nam

Liên hệ

Lại Thị Ngọc Hồ, NCS Khoa Lịch Sử, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQG-HCM, Việt Nam

Trường Đại học Nguyễn Tất Thành, Việt Nam

Email: ltnho@ntt.edu.vn

Lịch sử

- Ngày nhận: 20-12-2023
- Ngày sửa đổi: 16-7-2024
- Ngày chấp nhận: 16-8-2024
- Ngày đăng: 30-9-2024

DOI:

<https://doi.org/10.32508/stdjssh.v8i3.965>

Bản quyền

© ĐHQG Tp.HCM. Đây là bài báo công bố mở được phát hành theo các điều khoản của the Creative Commons Attribution 4.0 International license.

TÓM TẮT

Công tác đối ngoại biên phòng đóng vai trò quan trọng trong quan hệ ngoại giao của quốc gia, đóng góp tích cực vào việc củng cố biên giới quốc gia, đảm bảo sự hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển chung. Bộ đội Biên phòng tỉnh Bình Phước thực hiện nhiệm vụ quản lý và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, giữ vững an ninh biên giới. Nhiệm vụ này được đặt ở vị thế trọng tâm trong việc xây dựng và duy trì một biên giới quốc gia. Công tác đối ngoại biên phòng không chỉ là bảo vệ biên giới về mặt vật chất mà còn hướng tới tạo ra một môi trường thân thiện, tích cực để giao lưu, hợp tác và cùng phát triển với quốc gia láng giềng. Trong bài viết này, tác giả đã sử dụng phương pháp định tính, tập trung vào việc phân tích và tổng hợp thông tin từ nguồn tài liệu thứ cấp. Mục tiêu là làm rõ những đóng góp quan trọng trong công tác đối ngoại biên phòng của Bộ đội Biên phòng tỉnh Bình Phước. Từ việc nắm bắt thông tin từ nguồn tài liệu thứ cấp phân tích một cách toàn diện về các hoạt động của công tác đối ngoại biên phòng, cũng như nhấn mạnh những thành tựu và thách thức mà bộ đội biên phòng đối mặt. Bài viết giúp hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của công tác này trong việc xây dựng và duy trì mối quan hệ quốc tế tích cực và bền vững. Đồng thời, bài viết tiếp tục đề xuất các giải pháp nhằm thúc đẩy thực hiện đồng bộ các biện pháp trong công tác đối ngoại biên phòng, nhằm tăng cường quan hệ hữu nghị, hợp tác và hội nhập quốc tế với nước láng giềng Campuchia. Quan trọng là triển khai một cách toàn diện, đồng bộ, chặt chẽ, có chiều sâu và hiệu quả, nhằm góp phần quan trọng vào việc xây dựng mối quan hệ biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển.

Từ khóa: Bộ đội Biên phòng Bình Phước, công tác đối ngoại, chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới

ĐẶT VẤN ĐỀ

Công tác đối ngoại biên phòng là những hoạt động liên quan đến việc thiết lập và duy trì mối quan hệ với các quốc gia có chung đường biên giới, tổ chức quốc tế hoặc các cơ quan khác ngoài lãnh thổ của một quốc gia, nhằm mục đích bảo vệ biên giới và đảm bảo an ninh quốc gia. Bộ đội biên phòng thực hiện công tác đối ngoại là một phần quan trọng của nhiệm vụ để bảo vệ biên giới và an ninh quốc gia. Cụ thể, bộ đội biên phòng thiết lập và duy trì mối quan hệ tốt với các đối tác biên phòng của quốc gia láng giềng để trao đổi thông tin và hỗ trợ lẫn nhau trong việc quản lý và bảo vệ biên giới chung. Tổ chức tuần tra song phương và đấu tranh hiệu quả với các hoạt động của tội phạm, đồng thời chủ động phòng chống xuất nhập cảnh trái phép. Tỉnh Bình Phước với lợi thế đường biên giới đất liền dài 258,939km, với 28 cột mốc chính, 353 cột mốc phụ, có 4 cửa khẩu là cửa khẩu quốc tế Hoa Lư, cửa khẩu chính Hoàng Diệu, Lộc Thịnh, Cửa khẩu phụ Tân Tiến và 1 lối mở tiếp giáp với các tỉnh

Monduliri, Kratié, Tboung Khmum của Vương quốc Campuchia, đây là những điểm mạnh để du lịch biên giới phát triển và thuận lợi trong giao thương, xuất nhập cảnh. Bộ đội Biên phòng Bình Phước có nhiệm vụ: tổ chức lực lượng, sử dụng vũ khí trang bị sẵn có, tiến hành đồng bộ các biện pháp công tác biên phòng, đấu tranh chống lại mọi hoạt động vi phạm chủ quyền lãnh thổ và gây mất ổn định về an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn biên phòng; thực hiện công tác đối ngoại biên phòng, xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển; trực tiếp làm tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương các xã, huyện trên khu vực biên giới. Tổ chức phong trào phát động quần chúng tham gia bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới, củng cố cơ sở chính trị, góp phần xây dựng địa phương ngày càng phát triển về kinh tế, ổn định về xã hội.

TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU

Đối ngoại biên phòng là bộ phận quan trọng của đối ngoại quốc phòng, là công tác quan trọng góp phần

Trích dẫn bài báo này: Hồ L T N. Công tác đối ngoại biên phòng trong việc bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới giai đoạn 2019-2022: Nghiên cứu trường hợp Bộ đội biên phòng tỉnh Bình Phước. *Sci. Tech. Dev. J. - Soc. Sci. Hum.* 2024; 8(3):2511-2517.

bảo vệ vững chắc chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia, vừa tạo động lực để xây dựng khu vực biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển. Bộ đội biên phòng đóng vai trò là lực lượng nòng cốt, chuyên trách, chủ yếu, thường xuyên. Hiện nay, có nhiều đề tài nghiên cứu đến vai trò của bộ đội biên phòng trong bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia, tiêu biểu như: đề tài khoa học cấp Bộ Quốc phòng “nghiên cứu hoạt động của bộ đội biên phòng trong khu vực phòng thủ tỉnh biên giới đất liền”¹. Nghị định 89/2009/NĐ-CP về công tác đối ngoại biên phòng² làm rõ vai trò phối hợp với lực lượng bảo vệ biên giới nước láng giềng trong vấn đề gìn giữ hòa bình và an ninh trên biên giới; Nghị định 22/2016/NĐ-CP về công tác đối ngoại quốc phòng³ với nội dung duy trì hiệu quả các buổi gặp gỡ, hội đàm định kỳ, đột xuất, trao đổi tình hình; phối hợp đấu tranh phòng, chống tội phạm, ngăn chặn vượt biên, xâm nhập với các lực lượng bảo vệ biên giới Campuchia; giải quyết kịp thời vụ việc xảy ra, không để tình hình phức tạp; Nghị quyết số 806-NQ/QUTW “về hội nhập quốc tế và đối ngoại quốc phòng đến năm 2020 và những năm tiếp theo”⁴, với phương châm đưa hội nhập quốc tế và đối ngoại quốc phòng trở thành trụ cột quan trọng trong Chiến lược Bảo vệ Tổ quốc và Điều 5 Luật Biên phòng Việt Nam năm 2020 đã quy định nhiệm vụ của bộ đội biên phòng “hợp tác quốc tế về biên phòng, đối ngoại biên phòng, đối ngoại nhân dân, xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển, ổn định lâu dài”⁵. Những công trình trên là những tài liệu có giá trị lớn về mặt khoa học, tuy nhiên, đến nay chưa có công trình nào nghiên cứu sâu sắc về Bộ đội biên phòng tỉnh Bình Phước thực hiện công tác đối ngoại biên phòng trong bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Bài viết chủ yếu sử dụng phương pháp định tính với sử dụng nguồn tài liệu thứ cấp để phân tích, tập trung vào các báo cáo có liên quan nhằm làm rõ những nội dung nghiên cứu của bài viết. Kết hợp các phương pháp logic và lịch sử cùng với phương pháp tổng hợp, phân tích tài liệu, bài viết làm rõ những kết quả đóng góp và trên cơ sở đề xuất giải pháp phát huy vai trò của bộ đội biên phòng trong công tác đối ngoại để bảo vệ chủ quyền an ninh ở khu vực biên giới tỉnh Bình Phước hiện nay.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng, với vai trò tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương. Bộ đội biên phòng tỉnh Bình Phước thực hiện công tác đối ngoại biên phòng góp

phần bảo vệ chủ quyền an ninh khu vực biên giới tỉnh Bình Phước. Vai trò đó được thể hiện cụ thể như sau:

Một là, tham gia đàm phán, trao đổi và hội đàm định kỳ là nhiệm vụ quan trọng của công tác đối ngoại của bộ đội biên phòng giúp củng cố và mở rộng mối quan hệ với nước bạn Campuchia, tăng cường sự hiểu biết và hỗ trợ trong việc quản lý và bảo vệ biên giới quốc gia.

Trên tuyến biên giới, thành phần dân cư tập trung khá phức tạp. Ngoài đồng bào dân tộc thiểu số có lịch sử gắn bó lâu đời ra, đây còn là nơi tập trung dân cư của các tỉnh thành đổ về, có người đến theo chương trình giãn dân phát triển kinh tế của Nhà nước, nhưng cũng có một số là những thành phần vi phạm pháp luật đến đây để lẩn trốn. Nhìn chung, trình độ dân trí của cư dân vùng biên còn thấp, nhận thức về pháp luật còn hạn chế, đời sống dân cư khó khăn; cùng với sự thông thương phát triển kinh tế, tình hữu nghị ngày càng gắn kết giữa hai bên thì các hoạt động chống phá, buôn lậu, tội phạm qua biên giới cũng ngày càng diễn biến phức tạp. Tình hình truyền đạo trái pháp luật và các hoạt động khác như kích động, chia rẽ đoàn kết dân tộc, chia rẽ tình hữu nghị nhân dân hai bên biên giới vẫn diễn ra với nhiều thủ đoạn tinh vi, xảo quyệt. Trước tình hình trên, Bộ Chỉ huy Bộ đội Biên phòng tỉnh Bình Phước đã chủ động thực hiện công tác đối ngoại, tăng cường các buổi hội đàm cả về số lượng và nội dung, gặp gỡ trao đổi tình hình theo định kỳ hoặc đột xuất với các lực lượng bảo vệ biên giới Campuchia, phối hợp đấu tranh phòng chống tội phạm an ninh quốc gia, vượt biên, xâm nhập trái phép, giải quyết kịp thời các vấn đề nảy sinh có liên quan hai bên biên giới, tích cực tham gia bảo vệ đoạn biên giới phục vụ cho việc hoạch định phân giới cắm mốc và bảo vệ các cột mốc chính và mốc phụ đã được xây dựng. Từ những việc làm thiết thực xây dựng tình đoàn kết, hữu nghị, hợp tác giữa hai nước, góp phần giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên tuyến biên giới được phản công, Bộ đội Biên phòng Bình Phước đã có nhiều đóng góp về phân giới cắm mốc với nước bạn Campuchia, khiến Bình Phước là tỉnh đầu tiên hoàn thành phân giới cắm mốc trên toàn tuyến biên giới Tây Nam.

Hai là, phối hợp với lực lượng bảo vệ biên giới Campuchia giúp thực hiện nhiệm vụ quản lý và bảo vệ biên giới, góp phần vào việc duy trì an ninh và ổn định khu vực.

Trong xu thế hội nhập và phát triển, công tác đối ngoại biên phòng được chú trọng đẩy mạnh. Thực hiện các Nghị quyết, Chỉ thị của Chính phủ và Bộ Quốc phòng, trọng tâm là Nghị quyết 11-NQ/TW ngày 9/6/1996 của Bộ Chính trị (khóa VII) và Nghị định 89/2009/NĐ-CP ngày 19/10/2009 của Chính phủ về công tác đối ngoại biên phòng, Đảng ủy, Bộ Chỉ huy

Bộ đội Biên phòng Bình Phước xác định đối ngoại biên phòng là công tác đặc biệt quan trọng nhằm củng cố, duy trì đoàn kết, hữu nghị với nước Campuchia, mở rộng quan hệ với các nước đối tác, giữ vững môi trường hòa bình, bảo vệ vững chắc chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia, tạo thuận lợi cho hợp tác, đầu tư phát triển kinh tế - xã hội, tăng cường quốc phòng - an ninh ở khu vực biên giới. Cùng làm nhiệm vụ bảo vệ biên giới, phía đối diện có các lực lượng nước bạn Campuchia như: Cảnh sát Bảo vệ Biên giới, Bộ đội Biên phòng, Công an Cửa khẩu, Hải quan Cửa khẩu. Hai bên thường xuyên tổ chức trao đổi, hội đàm về những vấn đề có liên quan đến công tác bảo đảm an ninh trật tự hai bên biên giới, phòng chống các loại tội phạm như buôn bán, vận chuyển ma túy qua biên giới, buôn bán người, thực hiện nhiệm vụ bảo vệ an toàn cho các doanh nghiệp Việt Nam và Việt kiều làm ăn, sản xuất trên đất Campuchia, tạo điều kiện thông thoáng để nhân dân hai bên biên giới qua lại, thăm thân, trao đổi, làm ăn, buôn bán. Bộ đội Biên phòng Bình Phước đã chủ động tổ chức giao lưu, kết nghĩa với các lực lượng bảo vệ biên giới Campuchia đối diện để tăng cường tình đoàn kết, hữu nghị giữa hai bên, tạo thiện chí trong phối hợp xử lý, giải quyết những vấn đề có liên quan đến hai bên biên giới. Tiến hành trao đổi định kỳ, trao đổi đột xuất, hai bên đã gửi thư trao đổi tình hình và sử dụng thông tin liên lạc tổ chức tuần tra, kiểm tra mốc quốc giới, phát quang hai bên biên giới, tổ chức những buổi tuyên truyền đối ngoại được tổ chức hội đàm định kỳ cấp tỉnh 50 lần với tổng số 650 lượt cán bộ tham gia. Cấp đồn theo định kỳ 1.208 lần với tổng số 7.430 lượt cán bộ tham gia. Phối hợp tuần tra 824 lần với 9.608 cán bộ chiến sĩ tham gia; tổ chức 7 đợt khám bệnh, cấp thuốc, tặng quà cho 2.250 cán bộ, chiến sĩ lực lượng vũ trang và nhân dân các tỉnh Campuchia đối diện trị giá hơn 1 tỷ 300 triệu đồng⁶. Các lần trao đổi định kỳ và đột xuất đều diễn ra với tinh thần đoàn kết, tôn trọng cùng hợp tác, tạo nên sự gắn kết giữa hai bên.

Từ sự tôn trọng, đoàn kết, phối hợp chặt chẽ trong công tác đối ngoại, Bộ đội Biên phòng Bình Phước và các đơn vị vũ trang đối diện đã xây dựng khu vực biên giới luôn ổn định về an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, tạo điều kiện thuận lợi cho các hoạt động qua lại giao lưu, buôn bán trao đổi hàng hóa ngày càng sầm uất. Những đoàn khách du lịch trong nước và quốc tế qua lại cửa khẩu ngày càng đông. Nhiều công ty, doanh nghiệp đến làm ăn buôn bán qua lại cửa khẩu, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế của tỉnh Bình Phước, tăng thu ngân sách, tạo thêm công ăn việc làm cho người lao động, từng bước nâng cao cuộc sống người dân quanh khu vực, làm nên diện mạo mới cho vùng biên giới, biến vùng kinh tế nông

ng nghiệp thành vùng kinh tế dịch vụ, đẩy nhanh tiến trình đô thị hóa. Mặt khác, Bộ đội Biên phòng Bình Phước động xây dựng kế hoạch hiệp đồng với các lực lượng, đơn vị đứng chân trên địa bàn, lực lượng bảo vệ biên giới phía đối diện, để cùng phối hợp quản lý, bảo vệ biên giới, không để xảy ra các vụ việc phức tạp về an ninh, trật tự trong khu vực biên giới

Ba là, Bộ đội Biên phòng Bình Phước cũng tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương mở rộng quan hệ hợp tác với các địa phương nước bạn Campuchia.

Bộ đội Biên phòng Bình Phước cũng tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương mở rộng quan hệ hợp tác với các địa phương nước bạn, tổ chức kết nghĩa thành công các cụm dân cư hai bên biên giới, giải quyết ổn thỏa các vụ việc xảy ra, góp phần nâng cao hiệu quả hợp tác trong phòng, chống tội phạm, phục vụ tốt cho việc phân giới, cắm mốc, góp phần xây dựng và bảo vệ vững chắc chủ quyền và an ninh biên giới quốc gia; tổ chức hội đàm định kỳ cấp tỉnh 50 lần với tổng số 650 lượt cán bộ tham gia; hân công giao nhiệm vụ cho 316 cán bộ, Đảng viên phụ trách, giúp đỡ cho 1.461 hộ gia đình khu vực các xã biên giới; lao động giúp dân 35.565 ngày công lao động. Trong Đại dịch Covid, Bộ đội Biên phòng tỉnh Bình Phước đã duy trì 62 tổ chốt trên biên giới với hơn 280 cán bộ, chiến sĩ bộ đội biên phòng và các lực lượng công an, dân quân, kiểm lâm, lâm trường trực 24/24 giờ trên biên giới nhằm ngăn chặn các hoạt động nhập cảnh trái phép qua biên giới, không để bệnh dịch Covid-19 lây lan qua biên giới [7; tr.2].

Bộ đội Biên phòng Bình Phước cũng phối hợp với cấp ủy, chính quyền, các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể địa phương và các lực lượng đứng chân trên địa bàn tích cực đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Trong đó, hoạt động ý nghĩa nhất là đã tổ chức các hoạt động giao lưu quốc phòng biên giới Việt Nam - Campuchia lần thứ nhất và các hoạt động kỷ niệm 45 năm hành trình hướng tới lật đổ chế độ diệt chủng Pol Pot của Thủ tướng Samdech Techo Hun Sen (Vương quốc Campuchia). *Bốn là, c hủ trọng thực hiện công tác vận động quần chúng, xây dựng thế trận lòng dân, dựa vào dân để thực hiện nhiệm vụ biên phòng.*

Thực hiện Chỉ thị số 01/CT-TTg ngày 9/1/2015 của Thủ tướng Chính phủ về “Phong trào toàn dân tham gia bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trong tình hình mới”, Đồn đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền vận động nhân dân tự nguyện cam kết tham gia tự quản đường biên, mốc quốc giới và an ninh trật tự khu vực biên giới thông qua các cuộc hội họp; kết hợp công tác tuyên truyền vận động với việc giúp đỡ, hướng dẫn nhân dân cách thức làm ăn, phát

triển sản xuất, xóa đói giảm nghèo, nâng cao tinh thần cảnh giác trước thủ đoạn tuyên truyền, kích động chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc, lôi kéo, dụ dỗ quần chúng nhân dân vào các hoạt động di dịch cư tự do, tuyên truyền đạo trái pháp luật và các hoạt động phi pháp khác. Trong việc tham gia phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội ở địa phương, Đồn quán triệt triển khai thực hiện nghiêm túc Chỉ thị số 34 của Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng, phát động “Phong trào tự quản đường biên, cột mốc; Giữ gìn an ninh trật tự thôn, ấp”, xây dựng mô hình câu lạc bộ “Gia đình không có người thân phạm tội, mắc tệ nạn xã hội”, câu lạc bộ “Điểm sáng biên giới”. Cuộc vận động đã được các thôn, ấp và các thành viên trong tổ tự quản an ninh trật tự hưởng ứng nhiệt tình, tham gia đầy đủ tích cực. Nhân dân đã nêu cao tinh thần trách nhiệm với việc giữ vững an ninh, trật tự thôn ấp, phát huy vai trò quần chúng đấu tranh, ngăn chặn các loại tội phạm. Nhiều chương trình, dự án nhằm đẩy mạnh việc phát triển kinh tế, xã hội ở các xã biên giới, vùng đồng bào dân tộc, đã triển khai thực hiện được nhiều mô hình, chương trình phát triển kinh tế, xóa đói giảm nghèo cho nhân dân trên khu vực biên giới, điều này mang lại hiệu quả thiết thực. Kết quả: Đồn tổ chức trao tặng 6 con bò giống cho 6 hộ nghèo trị giá 125 triệu đồng; tặng 2 căn nhà tình thương và nhà cho đồng đội trị giá 200 triệu đồng; hỗ trợ nhiều phương tiện sinh kế, vốn sản xuất có giá trị cho đồng bào các dân tộc thiểu số trên biên giới, tại các đơn vị thực hiện hũ gạo tình thương, gửi tặng 140 hộ nghèo với hơn 4,5 tấn gạo [6; tr.4]. Ngoài ra, bộ đội biên phòng lao động giúp dân phát triển kinh tế thu hoạch hoa màu, sửa chữa nhà cửa, làm đường giao thông, khắc phục hậu quả thiên tai được 970 ngày công, giúp các hộ nghèo, gia đình chính sách thu hoạch mùa màng được 151 hecta. Bộ đội biên phòng còn phối hợp với các đơn vị kết nghĩa, các bệnh viện trong và ngoài tỉnh tổ chức khám bệnh, cấp thuốc, tặng quà cho nhân dân khu vực biên giới được mỗi đợt 300 lượt người có trị giá hàng trăm triệu đồng; tham gia cùng trạm y tế các xã phòng chống dịch bệnh, thực hiện tiêm chủng mở rộng, trạm xá quân dân y khám bệnh, cấp thuốc cho nhân dân được 2.220 người; cấp thuốc miễn phí trị giá 58,3 triệu đồng.

Đẩy mạnh mô hình “Nâng bước em đến trường”, Bộ đội Biên phòng tỉnh đỡ đầu thường xuyên cho 70 cháu (trong đó có 11 học sinh Campuchia ở khu vực biên giới); vận động 62 cháu học sinh trở lại trường; tặng 1.700 phần quà, 15 xe đạp trị giá 378 triệu cho học sinh nghèo, thanh thiếu niên trên địa bàn các xã biên giới; duy trì 1 lớp học xóa mù chữ với 30 học viên; nhận 7 “con nuôi Đồn Biên phòng”. Hàng ngàn hộ gia đình trên khu vực biên giới đã được sự giúp đỡ và hỗ trợ kịp thời [6, tr.4].

THẢO LUẬN

Bên cạnh những kết quả đạt được, Bộ đội Biên phòng tỉnh Bình Phước cũng gặp những khó khăn như: tình hình biên giới và địa bàn hiện nay vẫn tiềm ẩn nhiều yếu tố phức tạp, đòi hỏi nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới ngày càng cao. Các thế lực thù địch, phản động và hoạt động của các loại tội phạm ngày càng trở nên tinh vi, manh động và liều lĩnh. Nguồn lực đảm bảo cho công tác biên phòng còn hạn chế, cơ sở vật chất, trang bị và phương tiện chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ. Số lượng cán bộ sĩ quan và quân nhân chuyên nghiệp so với biên chế theo quy định vẫn còn thiếu, năng lực của một số cán bộ và quân nhân chuyên nghiệp, đặc biệt là các cán bộ mới ra trường, vẫn còn hạn chế về kinh nghiệm và năng lực công tác, chưa đáp ứng được yêu cầu và nhiệm vụ đặt ra. Công tác lãnh đạo và chỉ đạo của một số cấp ủy, chỉ huy đơn vị đôi khi chưa thật sự chủ động, nhạy bén và sát với thực tế tình hình. Trong bài nghiên cứu cũng đưa ra một số vấn đề để thảo luận, góp phần đóng góp cho các hoạt động trong công tác đối ngoại của bộ đội biên phòng tại tỉnh Bình Phước.

Một là, xây dựng tổ chức Đảng trong sạch vững mạnh, xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện đủ sức thực hiện nhiệm vụ trong mọi tình huống.

Xây dựng tổ chức thật sự trong sạch vững mạnh và hoạt động có hiệu quả. Chú trọng lãnh đạo công tác giáo dục chính trị, lãnh đạo tư tưởng, coi đó là nhiệm vụ hàng đầu, nhất là trong những lúc tình hình có những chuyển biến phức tạp. Trong công tác giáo dục chính trị, lãnh đạo tư tưởng, cần tập trung bồi dưỡng lập trường cách mạng kết hợp với quán triệt quyết tâm, thực hiện dân chủ quân sự, xây dựng lòng tin thắng lợi, động viên tinh thần khắc phục khó khăn, tinh thần dũng cảm sáng tạo hoàn thành nhiệm vụ với hiệu suất cao. Đảng bộ thường xuyên củng cố cấp ủy Đảng và duy trì nguyên tắc chế độ công tác cấp ủy, từng bước hoàn thiện cơ chế lãnh đạo, chế độ sinh hoạt Đảng. Xây dựng Đảng trong sạch vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo của Đảng, quán triệt đầy đủ và sáng tạo đường lối của Đảng, nắm vững quan điểm, tư tưởng, nhiệm vụ cách mạng trong từng giai đoạn và xuyên suốt quá trình. Xây dựng lực lượng vũ trang phù hợp với điều kiện thời bình tình thế và hiện đại, giữ vững độc lập chủ quyền của Tổ quốc, sẵn sàng làm nhiệm vụ quốc tế vì hòa bình và ổn định chung. Mặt khác, luôn nắm tình hình địch ta, tình hình khu vực kể cả phía đối diện bên kia biên giới, từ đó phân tích và xác định phương hướng nhiệm vụ và biện pháp tổ chức lãnh đạo kịp thời, hiệu quả, xây dựng tình đoàn kết, hữu nghị, hợp tác, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên tuyến biên giới bền vững lâu dài.

Hai là, thuận lợi cho hợp tác, đầu tư phát triển kinh tế - xã hội, tăng cường quốc phòng - an ninh ở khu vực biên giới và xây dựng Bộ đội Biên phòng tỉnh vững mạnh.

Tại khu vực cửa khẩu quốc tế Hoa Lư có hàng chục công ty, doanh nghiệp hoạt động, chủ yếu là thu mua hàng nông lâm sản như: mì, đậu nành, cao su, điều. Hằng ngày, có hàng trăm phương tiện với hơn 1.000 lượt người xuất - nhập cảnh. Buôn bán gia tăng, kéo theo mặt trái là hoạt động của các loại tội phạm, như: buôn lậu và gian lận thương mại, vận chuyển hàng lậu, hàng cấm qua biên giới, trộm cắp, hủy hoại tài sản doanh nghiệp, vi phạm quy định xuất - nhập cảnh với nhiều phương thức, thủ đoạn tinh vi, phức tạp. Trạm kiểm soát Đồn Biên phòng cửa khẩu quốc tế Hoa Lư, Đồn Biên phòng cửa khẩu Hoàng Diệu, Lộc Thịnh, v.v. cần chủ động phối hợp, hiệp đồng với Chi cục Hải quan tại các cửa khẩu tiến hành kiểm tra, kiểm soát các phương tiện, hàng hóa xuất nhập cảnh, xuất nhập khẩu, quá cảnh, để phát hiện và ngăn chặn kịp thời những hành vi buôn bán, vận chuyển hàng lậu và gian lận thương mại. Trạm cửa khẩu cần phối hợp với lực lượng kiểm dịch kiểm soát, phòng chống bệnh dịch tại cửa khẩu, kịp thời trao đổi tình hình có liên quan đến các lực lượng, ngành chức năng trên cửa khẩu, đảm bảo vừa đúng quy chế, quy định pháp luật vừa hỗ trợ, giúp đỡ để cùng nhau hoàn thành nhiệm vụ với tinh thần thuận lợi, nhanh gọn trong giải quyết thủ tục hành chính. Công tác quản lý xuất nhập cảnh, xuất nhập khẩu đúng quy trình, thủ tục, đảm bảo vừa chặt chẽ vừa thông thoáng. Đồng thời, để giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trong khu vực biên giới, đấu tranh hiệu quả với các loại tội phạm, tăng các biện pháp công tác biên phòng, tăng cường quản lý địa bàn, quản lý đối tượng, phối hợp với các lực lượng chức năng kiểm tra hộ khẩu, giấy tờ tùy thân của các đối tượng có nghi vấn, kịp thời phát hiện, ngăn ngừa và xử lý các trường hợp vi phạm pháp luật. Chủ động tham gia thực hiện phương án xử lý đối với Việt kiều và người Việt Nam làm ăn sinh sống trên đất Campuchia về nước. Mặt khác, cần tham mưu và phối hợp với cấp ủy, chính quyền cấp xã, các ban ngành, đoàn thể, tổ chức tuyên truyền, phổ biến những quy định mới của pháp luật, vận động nhân dân ký cam kết thực hiện nghiêm các quy định pháp luật về bảo đảm an ninh trật tự, chủ động báo cáo các thông tin về những đối tượng có biểu hiện nghi vấn vi phạm pháp luật; xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, đảm bảo an ninh trật tự khu vực kinh tế cửa khẩu.

Ba là, thực hiện nhiệm vụ đối ngoại quốc phòng, đoàn kết quốc tế, xây dựng tình đoàn kết quốc tế, xây dựng tình đoàn kết hòa bình hữu nghị với nhân dân và lực lượng bảo vệ biên giới của nước bạn.

Nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của bộ đội biên phòng là công tác đối ngoại biên phòng. Hoạt động đối ngoại quốc phòng và ngoại giao nhân dân nhằm bảo vệ Tổ quốc từ xa, góp phần bảo vệ vững chắc chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia, xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị, ổn định và phát triển. Thực hiện đúng chính sách đối ngoại của Đảng và Nhà nước, nắm vững nguyên tắc xây dựng biên giới hòa bình hữu nghị; đồng thời kiên quyết đấu tranh với các hoạt động xâm phạm chủ quyền, vi phạm quy chế biên giới bằng những phương pháp mềm dẻo, linh hoạt, hiệu quả. Trong bối cảnh mối quan hệ Việt Nam - Campuchia trải qua nhiều diễn biến thăng trầm, tình hình nước bạn có những thời điểm hết sức phức tạp, vì thế luôn kiên định và nhạy bén, giữ thái độ, tác phong làm việc lịch sự, văn minh, thực hiện đúng đường lối đối ngoại của Đảng và các quy chế ngoại giao. Các hoạt động trong công tác đối ngoại biên phòng được triển khai một cách đồng bộ, toàn diện, có trọng tâm, trọng điểm và đạt được những thành tựu nổi bật. Quan hệ biên phòng với phía đối diện đã thực chất đi vào chiều sâu, hợp tác hiệu quả nề nếp, chính quy, công tác tổ chức đoàn ra, đoàn vào đạt kết quả tốt; phối hợp với lực lượng quản lý, bảo vệ biên giới các nước láng giềng, tổ chức tuần tra song phương với hàng trăm lượt cán bộ, chiến sĩ tham gia; đấu tranh có hiệu quả với các hoạt động khác của các thế lực thù địch, phản động trong khu vực hai bên biên giới.

Bốn là, nâng cao chất lượng công tác quản lý cửa khẩu, cải cách thủ tục hành chính.

Thực hiện Nghị quyết số 08-NQ/ĐƯBP ngày 23/9/2011 của Đảng ủy Bộ đội biên phòng tỉnh về nâng cao chất lượng công tác cửa khẩu trong tình hình mới, Đảng ủy, Bộ đội Biên phòng Bình Phước ban hành Nghị quyết số 19-NQ/ĐU ngày 15/11/2011 về tăng cường lãnh đạo, nâng cao chất lượng công tác quản lý cửa khẩu, cải cách thủ tục hành chính, thực hiện quy trình công tác nghiệp vụ cửa khẩu, quy trình xử lý vụ việc đảm bảo phương châm “ngoài bình thường, trong chặt chẽ”. Trạm kiểm soát, các đồn biên phòng cửa khẩu làm nhiệm vụ: bảo vệ chủ quyền quốc gia tại khu vực cửa khẩu; duy trì an ninh trật tự; hướng dẫn người, phương tiện vận tải tham gia xuất cảnh, làm thủ tục xuất cảnh cho người xuất cảnh bằng giấy thông hành biên giới hoặc chứng minh thư biên giới; ngăn ngừa, phát hiện, xử lý người vi phạm chế độ xuất nhập cảnh, các hành vi, vi phạm pháp luật Nhà nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam tại khu vực cửa khẩu theo quy định của pháp luật; điều hành, hướng dẫn người, phương tiện và các hoạt động khác trong khu vực cửa khẩu theo quy định của pháp luật và quy chế cửa khẩu biên giới đất liền. Khi phát hiện các vụ vi phạm về xuất khẩu, nhập

khẩu, phương tiện hàng hóa quá cảnh, buôn lậu, vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới, gian lận thương mại, trạm kiểm soát bàn giao cho Hải quan xử lý theo quy chế phối hợp giữa Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng - Tổng cục Hải quan.

KẾT LUẬN

Là những người đầu tiên đại diện cho Tổ quốc đón tiếp các phái đoàn, cá nhân từ nước ngoài và cũng là nơi cuối cùng tiễn họ, vì thế cán bộ chiến sĩ làm công tác tại cửa khẩu, Bộ đội Biên phòng Bình Phước quan tâm, nhắc nhở phải giữ gìn hình ảnh tốt đẹp của quốc gia. Rèn luyện bản lĩnh chính trị vững vàng, có kiến thức chuyên môn nghiệp vụ, chuyên nghiệp về nghiệp vụ an ninh, cán bộ chiến sĩ làm nhiệm vụ tại cửa khẩu phát huy tinh thần trách nhiệm trong công tác kiểm tra, kiểm soát người và phương tiện qua lại, giữ gìn an ninh trật tự tại cửa khẩu, bằng tác phong chuyên nghiệp, thái độ nghiêm túc, ứng xử hòa nhã. Tổ chức các đợt tập huấn, huấn luyện theo kế hoạch và yêu cầu nhiệm vụ thực tế của đơn vị để cán bộ, chiến sĩ sử dụng thành thạo các trang thiết bị phục vụ công tác xuất nhập cảnh, xuất nhập khẩu. Trạm kiểm soát được lắp đặt các hệ thống cổng từ kiểm tra, kiểm soát an ninh, dây chuyền kiểm tra hành lý, máy đọc hộ chiếu. Từ những cải cách, việc đơn giản hóa thủ tục hành chính đã tiết kiệm chi phí, thời gian thông quan và tạo thuận lợi tối đa cho người, phương tiện và doanh nghiệp, hàng hóa qua lại cửa khẩu, làm tốt công tác đối ngoại để giữ bình yên cho biên giới quốc gia.

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến:

- Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh nơi đào tạo bậc Tiến sĩ;
- PGS.TS. Trần Nam Tiến đã tận tình hướng dẫn trong suốt thời gian làm luận án;
- Trường Đại học Nguyễn Tất Thành nơi công tác đã tạo điều kiện để hoàn thành nhiệm vụ nghiên cứu.

XUNG ĐỘT LỢI ÍCH

Bản thảo này không có xung đột lợi ích.

ĐÓNG GÓP CỦA TÁC GIẢ

Để tài mà tác giả lựa chọn viết gắn liền với đề tài luận án của tác giả, với tư cách là nghiên cứu sinh đang nghiên cứu luận án của mình. Bằng phương pháp nghiên cứu định tính, tiếp cận với nguồn tài liệu thứ cấp, tác giả đã phân tích những đóng góp của Bộ đội Biên phòng tỉnh Bình Phước trong công tác đối ngoại để bảo vệ chủ quyền và an ninh trên khu vực biên giới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng. Nghiên cứu hoạt động của bộ đội biên phòng trong khu vực phòng thủ tỉnh biên giới đất liền. Hà Nội: lưu hành nội bộ; 2011;.
2. Chính phủ. Nghị định 89/2009/NĐ-CP về công tác đối ngoại biên phòng. Hà Nội; 2009 Oct 19;.
3. Chính phủ. Nghị định 22/2016/NĐ-CP về công tác đối ngoại quốc phòng. Hà Nội; 2016 Mar 31;.
4. Quân Ủy Trung ương. Nghị quyết số 806-NQ/QUTW về hội nhập quốc tế và đối ngoại quốc phòng đến năm 2020 và những năm tiếp theo. Hà Nội; 2013 Dec 31;.
5. Quốc Hội. Luật Biên phòng Việt Nam. Hà Nội; 2020 Nov 11;.
6. Đảng bộ tỉnh Bình Phước, Đảng ủy Bộ đội Biên phòng. Báo cáo chính trị của Ban chấp hành đảng bộ khóa X tại đại hội Đại biểu đảng bộ lần thứ XI nhiệm kỳ 2020-2025. Bình Phước: lưu hành nội bộ; 2020. p. 4;.
7. Bộ chỉ huy bộ đội biên phòng tỉnh Bình Phước. Báo cáo tổng kết công tác vận động quần chúng, TTĐB năm 2021 (Từ tháng 10/2020 đến tháng 9/2021), Số 1813/BC-BCH. Bình Phước; 2021. p. 2;.

Border foreign affairs in defending sovereignty and border security during the period 2019-2022: A study case of border guards in Binh Phuoc province

Lai Thi Ngoc Ho^{1,2,*}

ABSTRACT

The border foreign affairs play a crucial role in a nation's diplomatic relations, actively contributing to the consolidation of national borders, ensuring peace, friendship, cooperation, and common development. The Binh Phuoc province border guard forces carry out the duty of managing and defending territorial sovereignty, and maintaining border security. This task is central to the construction and maintenance of a national border. The border foreign affairs are not only protecting borders physically but also aim to create a friendly and positive environment for exchange, cooperation, and mutual development with neighboring countries. In this article, the author has chosen to use the qualitative method, focusing on analyzing and synthesizing the data from secondary sources. The goal is to clarify the significant contributions of the foreign border affairs by the border guard forces in Binh Phuoc province. From the secondary source data, by comprehensively analyzing border foreign affairs activities, the article highlights achievements and challenges faced by the border guard forces, and helps better understand the importance of this duty in establishing and maintaining positive and sustainable international relations. Additionally, the article proposes solutions to promote the synchronized implementation of measures in border foreign affairs, aiming to strengthen friendship, cooperation, and international integration with the neighboring country, Cambodia. Importantly, it emphasizes the comprehensive, synchronized, closely coordinated, profound, and effective deployment to significantly contribute to building peaceful, friendly, cooperative, and developmental border relations.

Key words: Binh Phuoc border guard, foreign affairs, territorial sovereignty, border security

¹PhD student, Faculty of History, University of Social Sciences and Humanities, VNUHCM, Vietnam

²Nguyen Tat Thanh University, Vietnam

Correspondence

Lai Thi Ngoc Ho, PhD student, Faculty of History, University of Social Sciences and Humanities, VNUHCM, Vietnam
Nguyen Tat Thanh University, Vietnam
Email: ltnho@ntt.edu.vn

History

- Received: 20-12-2023
- Revised: 16-7-2024
- Accepted: 16-8-2024
- Published Online: 30-9-2024

DOI : <https://doi.org/10.32508/stdjssh.v8i3.965>

Copyright

© VNUHCM Press. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International license.

Cite this article : Ho L T N. Border foreign affairs in defending sovereignty and border security during the period 2019-2022: A study case of border guards in Binh Phuoc province. *Sci. Tech. Dev. J. - Soc. Sci. Hum.* 2024; 8(3):2511-2517.